

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/159/2024
Identifikačné číslo spisu:	8121204423
Dátum vydania rozhodnutia:	30.09.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Halušková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8121204423.1

UZNESENIE

Z. súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Mgr. V. F., narodenej XX. F. XXXX, Q. K., H. XXX/XX, zastúpenej advokátom JUDr. Mikulášom Buzgóm, Košice, Štúrova 20, proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, Bratislava, Špitálska 4, IČO: 00681156, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 20C/36/2021, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 12. marca 2024 sp. zn. 5Co/22/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej voči žalobkyni n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 16. novembra 2022 sp. zn. 20C/36/2021 konanie o zaplatenie 1.308,26 eura zastavil (I. výrok), žalobu o náhradu škody zamietol (II. výrok) a rozhodol, že žalobkyňa je povinná nahradiť žalovanej trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (III. výrok). Na základe vykonaného dokazovania konštatoval, že prvá podmienka (nesprávny úradný postup) na preukázanie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) bola splnená, keď Inšpektorát práce Prešov nesprávne vyznačil právoplatnosť a vykonateľnosť na rozhodnutí o uložení pokuty a nepredložil odvolanie žalobkyne na rozhodnutie nadriadenému orgánu. Z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 1S/14/2018 z 28. februára 2019 vyplynulo, že na rozhodnutí Inšpektorátu práce Prešov zo 14. novembra 2016 č.k.: P: 202/2016-R, ktorým bola žalobkyni uložená pokuta 650 eur, bola vyznačená právoplatnosť dňom 10. decembra 2016 a vykonateľnosť 28. decembra 2016, napriek tomu, že žalobkyňa sa v rozhodnom čase nezdržiavala v mieste doručovania. Preukázané ale nebolo splnenie druhej a tretej podmienky zodpovednosti za škodu (vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a

vznikom škody). Pokiaľ ide o náhradu škody spočívajúcu v námietkach proti exekúcii z 29. mája 2017, ktorú si žalobkyňa uplatnila vo výške 50,54 eura, okresný súd uviedol, že tieto predstavujú trovy exekúcie a majú byť uplatnené a uhradené v rámci exekučného konania. Krajský súd v Prešove uznesením z 01. marca 2022, č.k. 3CoE/79/2021-121 zmenil uznesenie Okresného súdu Stará Ľubovňa z 15. júna 2021, č.k. 2Er/98/2017-90 a povinnej (žalobkyni) priznal voči oprávnenému (Inšpektorát práce Prešov) nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a zaviazal oprávneného na náhradu trov exekúcie. U žalobkyne k zmenšeniu majetku t.j. k vzniku škody nedošlo, keďže tieto jej boli priznané v exekučnom konaní. Vo vzťahu k škode spočívajúcej v odvolaní z 01. júna 2017 (jednorazová právna služba) vo výške 156,17 eura nebolo zrejmé, z čoho táto suma vyplynula, keďže právny zástupca v tej dobe žalobkyňu nezastupoval. Uvedené vyplýva z listu zo 07. mája 2018, keď až vtedy právny zástupca predložil plnomocenstvo. Žalobkyňa nepredložila doklad o tom, že jej takáto suma za odvolanie bola účtovaná a zároveň nepreukázala, že uvedenú sumu uhradila. Žalobkyni žiadna škoda za odvolanie vzniknúť ani nemohla, keďže sa jedná o trovy správneho konania, pričom v zmysle § 31 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) trovy, ktoré v konaní vznikli účastníkovi konania, znáša účastník. K inej škode vo výške 11.129,50 eura okresný súd uviedol, že žalobkyňa v konaní nepreukázala, že škoda, ktorú navyše žiadnym spôsobom nešpecifikovala a nepreukázala, bola v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom. Nie je zrejmé, ako nesprávne vyznačenie právoplatnosti a vykonateľnosti na rozhodnutí o uložení pokuty a nepredloženie odvolania žalobkyne na rozhodnutie, malo spôsobiť zníženie funkčného platu, krátenie dovolenky, prípadne ukončenie pracovného vzťahu bez odchodného a odstupného. Ak žalobkyňa poukazovala na list z 22. júna 2016, tak nepreukázala, v čom mal spočívať nesprávny úradný postup, keďže týmto listom inšpektorát práce žiadal údaje k osobe riaditeľky. V konaní nebolo preukázané, aby predmetným listom došlo k strate rešpektu voči žalobkyni, čo by jej malo spôsobiť škodu, pričom žalobkyňa k tomu nenavrhol žiadne dokazovanie. Čo sa týka nároku na nemajetkovú ujmu vo výške 30.000 eur, okresný súd mal za to, že žalobkyňa nepreukázala, že ujma, ktorá jej mala byť spôsobená, bola v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom. K tvrdenému napadnutiu žalobkyne p. P. (ku ktorému malo dôjsť po skončení kontroly 16. júna 2022) uviedol, že ide o zamestnankyňu školy a nie inšpektorátu práce, ktorého nesprávny postup žalobkyňa namieta. Zodpovednosť štátu nebolo možné založiť ani žalobkyňou tvrdenou korešpondenciou p. P. s inšpektorátom práce. Okrem vyššie uvedeného žalobkyňa nepreukázala, že by došlo k tak závažnému zásahu do jej osobnostných práv, ktorý by odôvodňoval priznanie nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa nepreukázala, že výkon kontroly predstavoval nesprávny úradný postup a že výkonom kontroly bolo zasiahnuté do jej osobnostných práv a bola jej spôsobená škoda. Námietky žalobkyne (bod 51 rozsudku) sa týkali formálnych nedostatkov, ktoré v konaní ani neboli preukázané. Vzhľadom na nepreukázanie naplnenia zákonných podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. okresný súd uplatnené nároky na náhradu majetkovej škody a na zaplatenie nemajetkovej ujmy zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 256 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) s poukazom na procesné zavinenie zastavenia konania žalobkyňou (späťvzatie žaloby v časti sumy 346,26 eura a sumy 962 eur) a úspech žalovanej vo zvyšnej časti.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 12. marca 2024 sp. zn. 5Co/22/2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t. j. okrem výroku I. o zastavení konania o zaplatenie 1.308,26 eura a priznal žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Odvolací súd dospel k záveru, že všetky skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil sú správne a majú oporu vo vykonanom dokazovaní a v konaní súdu prvej inštancie nebol zistený žiaden z dôvodov preukazujúci nesprávne zistenie skutkového stavu. Pokiaľ ide o odvolacie námietky týkajúce sa jednotlivých uplatnených nárokov na náhradu škody, odvolací súd sa stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu a poukázal na jeho dôvody. Skonštatoval, že žalobkyňa nepreukázala naplnenie zákonných podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom tak, ako to predpokladá zákon č. 514/2003 Z. z. Z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil v napadnutej časti v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods.

2 CSP s poukazom na plný úspech žalovanej v odvolacom konaní.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) tvrdiac dovolacie dôvody v zmysle § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP. Dovolateľka nesúhlasila s názorom súdu, že nie je splnená druhá a tretia podmienka na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody. Uviedla, že výška uplatnenej škody v sume 50,54 eura je škoda, ktorá jej vznikla napriek rozhodnutiu Krajského súdu v Prešove z 01. marca 2022 sp. zn. 3CoE/79/2021 o priznaní náhrady trov konania v rozsahu 100 % a zaviazaní oprávneného na náhradu trov exekúcie v rozsahu 100 %. Uplatnená výška trov predstavuje skutočne zrazenú výšku titulom trov, teda rozdiel medzi skutočnou výškou zrazenej sumy a refundovanou výškou týchto trov. Príčinná súvislosť je taktiež daná. Čiastka 156,17 eura je legálny a akceptovateľný výdavok, ktorého nepriznanie je škodou dovolateľky. Odôvodnenie nepriznania uvedenej sumy je špecifikom správneho konania, ale nie je použiteľné na výklad škody v konaní o zodpovednosti za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím iného štátneho orgánu. V súvislosti s výkladom náhrady škody súdom prvej inštancie namietala, že nesprávne ustálený skutkový stav viedol aj k nesprávnemu záveru o právnej zodpovednosti a využitiu výsledkov trestného konania. Až doručením rozhodnutia o začatí správneho konania zo septembra sa začalo konať v správnom konaní. Preto až po doručení rozhodnutia a jeho odôvodnenia sa dovolateľka mohla vecne brániť tvrdeným skutočnostiam, o ktorých nemala vedomosť. Vo vzťahu k jednorazovej právnej pomoci uviedla, že súd prvej inštancie nedôvodne ustálil vznik škody a príčinnú súvislosť medzi porušením právnej povinnosti nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Nezákonné rozhodnutie po materiálnej stránke spôsobilo možnosť vykonateľnosti rozhodnutia, ktoré sa nemohlo stať z viacerých dôvodov právoplatným. Takto je jednoznačný súvis medzi vznikom škody - pokuta, ktorá bola vymožená. Jednorazovosť právnej pomoci nebráni v možnosti uplatňovať náhradu takého výdavku, ktorý musela znášať. Nič na tom nemení skutočnosť, že v správnom konaní úspešnému účastníkovi konania nepatrí náhrada vzniknutých trov. Nebyť nezákonného rozhodnutia, nemusela byť účastníčkou konania, v ktorom jej neprináleží ani náhrada trov konania. Pokiaľ ide o škodu vo výške 11.129,50 eura, nedostatkom konania je to, že súd túto škodu nevzhladal ako nesprávne rozhodnutie, s ktorým súvisí uplatnený a dôvodný nárok. Ak by dovolateľke bolo riadne a včas doručené rozhodnutie vo veci kontroly a rozhodnutie v správnom konaní, nebolo by došlo k vzniku takto uplatňovanej škody. Ďalej argumentovala, že „obdobne úhrada 312,34 eura spôsobila súdu prvej inštancie a odvolaciemu súdu problém, aj keď šlo o odmenu za jeden úkon právnej služby advokátovi, ktorý ju zastupoval vo viacerých veciach čo do výšky odmeny bez ďalšieho zastupovania, bez požadovania odmeny za úkon prevzatie a príprava zastupovania a spôsobovalo problém hodnotiť účel určenia takejto odmeny.“ Zotrvávala na tom, že k zníženiu funkčného platu, vrátane nepreplatenia dovolenky, a k ukončeniu pracovného pomeru bez odstupného a odchodného došlo v dôsledku degradácie vážnosti jej úradu ako riaditeľky Základnej školy s materskou školou Y. Pri uplatnení náhrady nemajetkovej ujmy vychádzala z rozhodnutia Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 4C/88/2010, v ktorom konaní bola žalobcovi priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 150.000 eur. Z dôvodu obdobného skutkového základu žiadala jednu pätinu uvedenej súdom priznanej náhrady. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa k dovolaniu nevyjadřila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP, časť vety pred bodkočiarkou), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolací súd pripomína, že pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

9. V súdnej veci dovolateľka v dovolaní síce uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ale v súlade s § 431 ods. 2 CSP nešpecifikovala, v čom konkrétne spočíva vada zmätočnosti konania predpokladaná v § 420 písm. f) CSP. Dovolanie obsahuje iba rekapituláciu skutkového stavu prejednávaneho sporu a dovolateľka v ňom vyjadruje všeobecný nesúhlas s rozhodnutiami súdov nižších inštancií bez uvedenia relevantných, resp. vecných argumentov vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu. Ani z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) nie je možné vyvodiť, v čom podľa názoru dovolateľky spočíva nesprávnosť procesného postupu odvolacieho súdu vo vzťahu k dôvodom prijatého rozhodnutia. Dovolateľka tak nevymedzila uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, keďže neuviedla, v čom vidí nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým jej mal v spore znemožniť, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu.

11. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

12. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

13. V posudzovanom prípade dovolateľka uviedla, že prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, ale z dovolania nie je zrejmé, v čom presne by malo nesprávne právne posúdenie sporu spočívať, pretože relevantnú, resp. žiadnu právnu otázku neformuluje a táto nevyplyva ani z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP). Inými slovami, dovolateľka určitým a zrozumiteľným spôsobom neuviedla konkrétnu právnu otázku riešenú odvolacím súdom, na ktorej vyriešení spočívalo jeho rozhodnutie, neuviedla, ako ju riešil odvolací súd a v čom sa jeho riešenie odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu (neuvádza zároveň žiadne rozhodnutia odvolacieho súdu) ani to, ako mala byť táto právna otázka riešená správne. Dovolateľka teda nevymedzila právnu otázku, ktorá by bola relevantná v zmysle kritérií stanovených v § 421 ods. 1 písm. a) [prípadne písm. b) alebo c)] v spojení s § 432 CSP. Len všeobecné konštatovanie dovolateľa o nesprávnosti právnych záverov odvolacieho súdu či prostá polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu nezodpovedajú požiadavkám

pre vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu predpokladaným v § 421 ods. 1 v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

14. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd vo vzťahu k obom uplatneným dovolacím dôvodom zdôrazňuje, že v zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný o. i. uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných, než dovolateľom uplatnených dôvodov, napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Pokiaľ by dovolací súd nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a pristúpil by k posúdeniu jeho dôvodnosti, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP.

15. Podľa § 447 písm. f) CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

16. V kontexte uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. f) CSP bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

17. V dovolacom konaní úspešnej žalovanej (§ 453 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP) dovolací súd náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli.

18. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.